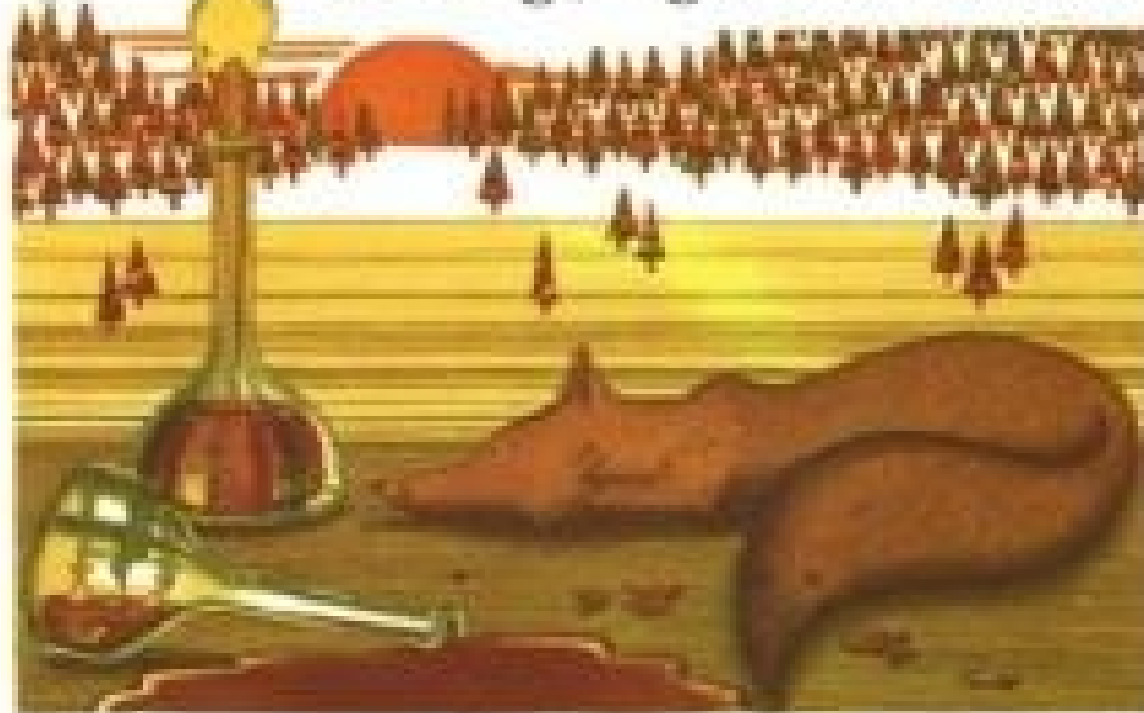

Truyện - Thơ NGỤ NGÔN

- Kiến và Bò câu
- Thơ ngụ ngôn La Fontaine

VĂN NHẢY XUẤT BẢN VĂN HỌC

Truyện thơ ngụ ngôn

Lev Tolstoy

Thư Viện Sách
www.thuviensach.net

Mục lục

[Tập 1 Lời giới thiệu](#)

[Ngựa đực và ngựa cái](#)

[Cáo và sếu](#)

[Khỉ con](#)

[Đại bàng, quạ và người chăn cừu](#)

[Đôi bạn đường](#)

[Chó sói và chó nhà](#)

[Đắm thuyền](#)

[Con chuột phát phì](#)

[Chuột và ếch](#)

[Ếch, chuột và điều hâu](#)

[Biển, sông và suối](#)

[Đại bàng và cáo](#)

[Mèo và cáo](#)

[Mèo đeo nhạc](#)

[Sự tử và lừa](#)

[Chó sói và cáo](#)

[Cáo và sói](#)

[Bác nông dân và niềm hạnh phúc](#)

[Cô bé và con chuồn chuồn](#)

[Rắn nước và nhím](#)

[Con quạ và cái bình](#)

[Con chim nhỏ](#)

[Tập 2Thằng nói dối](#)

[Kiến và chim bồ câu](#)

[Quạ và bồ câu](#)

[Lừa và ngựa](#)

[Mụ đàn bà và con gà mái](#)

[Gà mái và những quả trứng vàng](#)

[Chồn hôi](#)

[Sự tử, gấu và cáo](#)

[Chuồn chuồn và kiến](#)

[Ếch và sự tử](#)

Sói và sếu
Những chị làm công và con gà mái
Con chó và cái bóng của nó
Hươu bố và hươu con
Con cáo và chùm nho
Gà mái và chim én
Lừa đội lốt sư tử
Người làm vườn và các con trai
Cáo và dê
Sếu và cò
Người đánh cá và con cá con
Thỏ vàẾch
Con cáo
Muối và sư tử
Lừa rừng và lừa nhà
Chó sói và dê
Con hươu
Hươu và ruộng nho
Ông già và thần chết
Sư tử và cáo
Mèo và lũ chuột
Tập 3Quạ và cáo
Hai người bạn
Chó sói và chú cừu non
Sư tử ,lừa và cáo
Cây sậy và cây ô-liu
Mèo và cừu
Con thỏ
Thỏ và rùa
Con công
Gấu và ong
Con cun cút và người đi săn
Cái bình đất và cái âu gang
Lão keo kiệt
Con chó đeo khúc gậy
Chó nằm trên đồng cỏ khô
Chó sói và khúc xương

Con chó và tên trộm

Sói và ngựa cái

Chó sói và cáo

Hươu và ngựa

Hai con ếch

Sói và lợn

Bò đực và ếch

Loài ếch xin một ông vua

Người lái buôn và tên ăn cắp

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Tập 1 **Lời giới thiệu**

Những bài học nhân hậu

Năm 1978 là tròn 150 năm ngày sinh nhà văn Nga vĩ đại Lép Nhi-cô-lai-ê-vích Tôn-xtôi, con người đã để lại cho chúng ta trong sách của mình những kho báu tư tưởng và ngôn từ vô giá.

Tôn-xtôi sinh ra, lớn lên và phần lớn cuộc đời mình đã sống ở I-a-xnai-a Pô-li-a-na. Ông rất yêu trẻ nhỏ và đã viết cho trẻ con nông dân I-a-xnai-a Pô-li-a-na nhiều truyện ngắn và truyện đồng thoại.

Tôn-xtôi đã in những truyện ngắn và truyện đồng thoại của mình dành cho trẻ nhỏ trong những cuốn sách nhan đề "Sách học vắn" và "Những cuốn sách Nga để đọc". Nhiều em nhỏ đã học đọc và học viết theo những cuốn sách này.

Tôn-xtôi đã đưa vào những cuốn sách dành cho trẻ nhỏ nhiều câu chuyện và truyền thuyết lấy từ văn học cổ, từ cuộc sống của các dân tộc khác nhau trên thế giới. Ông đặc biệt thích thú các truyện ngụ ngôn giản dị và ngắn mà nhà thông thái cổ Hy Lạp Ê-dốp đã sáng tác ra.

Ê-dốp sống cách đây đã lâu, khoảng 2500 năm (vào thế kỷ IV trước công nguyên). Những truyện ngụ ngôn cổ chính là những bài học nhân hậu. Mà bài học nhân hậu thì không bao giờ bị lãng quên!

Ai không nhớ truyện ngụ ngôn về hai người bạn và con gấu? Một anh hoảng sợ leo tót lên cây, còn anh kia ở lại trên đường. Khi gấu bỏ đi, anh thứ nhất hỏi: "Gấu nói gì với cậu thế?" Anh thứ hai trả lời:

"Nó bảo rằng, không được bỏ bạn trong hoạn nạn"...

Câu chuyện này có thể đọc trong các sách giáo khoa cấp một ở nước ta cũng như những cuốn sách đầu tiên của thiếu nhi. Thậm chí cả những đứa trẻ còn chưa biết đọc cũng đã quen biết nó. Nhưng ít ai biết rằng truyện ngụ ngôn này là do Ê-dốp sáng tác và Tôn-xtôi đã dịch ra tiếng Nga.

Hay một câu chuyện nổi tiếng nữa về thằng bé nông dân chăn cừu nghịch ngợm mấy lần kêu cứu: "Sói ! Sói !" đã làm mọi người lo lắng vô ích. Nhưng khi tai họa thực sự đến, nó lên tiếng kêu cứu thì không ai đáp lại, bởi vì mọi người đều nghĩ nó đùa như trước đây...

Đó cũng là truyện ngụ ngôn của Ê-dốp do Tôn-xtôi dịch.

Nhiều truyện ngụ ngôn cổ mà độc giả được biết qua các bản dịch của I-van An-đrây-ê-vích Crư-lốp. Thí dụ, những truyện ngụ ngôn như: "Chuồn chuồn và kiến", "Quạ và cáo", "Sói và sếu"... Crư-lốp là nhà thơ và dịch truyện ngụ ngôn ra bằng thơ. Còn Tôn-xtôi là nhà văn và dịch cũng chính những truyện ngụ ngôn ấy ra bằng văn xuôi.

Tôn-xtôi đưa các bản dịch truyện ngụ ngôn của Ê-dốp xích gần lại với cách ngôn, tục ngữ ("Đắm thuyền") hoặc với truyện cổ dân gian ("Cáo và gà rừng"), hay biến nó thành truyện sinh hoạt ("Hai người bạn"). Ông chuyển sự kiện của truyện ngụ ngôn về môi trường thân quen. Chúng trở thành các truyện ngụ ngôn Nga, những tác phẩm tự hào của Lép Tôn-xtôi.

Thường thì các truyện ngụ ngôn cổ kết thúc bằng một kết luận hoặc một lời giáo huấn. Tôn-xtôi vứt bỏ những đoạn kết ấy, chỉ giữ lại hành động và tính cách của nhân vật, chắc là từ trẻ em cũng sẽ hiểu bài học nhân hậu nói về điều gì và dạy điều gì.

Để dịch được đúng Ê-dốp, Tôn-xtôi đã học tiếng Hy Lạp cổ, đọc rất nhiều sách. Nhiều mẫu chuyện về Ê-dốp còn được giữ lại. Một số

người gọi ông là con người sung sướng, bởi vì, dường như ông hiểu được tiếng nói của loài vật, tiếng nói của thiên nhiên. Các truyện ngụ ngôn của ông về con sếu rút cái xương hóc trong họng sói, về con cáo không với được chùm nho, điều lý thú đối với trẻ em và người lớn, như các truyện cổ dân gian thần tiên. Trong đó, mọi điều đều hấp dẫn và có tính chất răn dạy. Nhưng truyện ngụ ngôn, khác biệt với truyện cổ dân gian, bao giờ cũng chứa đựng một sự chế giễu sắc nhọn như lông nhím, hay một sự ngăn ngừa như sự tử. Thêm vào đấy, bao giờ nó cũng dễ hiểu và ngắn gọn.

Số người khác gọi Ê-dốp là con người bất hạnh bởi vì ông muốn là một nô lệ nghèo nàn của tên nhà giàu Xan-phơ. Người ta còn nói rằng, sở dĩ Ê-dốp phải dùng lời bóng gió để giảng bài là bởi vì ông sợ tên chủ của mình và không dám nói toạc ra. Nhưng Ê-dốp đâu có sợ Xan-phơ. Và ông đã nói hết sự thật. Ông là một con người nghiêm khắc và dũng cảm mà chủ yếu, ông là một triết gia phong thái và nhân hậu. Ông bắt mọi người cười vui vẻ về những trò tình nghịch của các nhân vật của mình. Và họ càng cười bao nhiêu, càng trở nên minh mẫn bấy nhiêu, bởi vì như Puskin từng nói, "truyện cổ dân gian là điều không có thực nhưng trong đó có lời bóng gió là bài học cho những người thông minh, nhân hậu".

Nhiều câu chuyện về Ê-dốp còn được giữ gìn trong ký ức của nhân dân. Một trong những câu chuyện như vậy Tôn-xtôi đưa vào cuốn "Sách học vấn" của mình. Một lần Xan-phơ sai Ê-dốp đi dò xem đám cưới của người hàng xóm có nhiều người đến dự không. Ê-dốp đến nhà người hàng xóm, ném một súc gỗ xuống ngưỡng cửa nhà anh ta, rồi ngồi bên cạnh chờ khách khứa ra về. Tiệc tan, ai ra khỏi nhà cũng đều vấp phải khúc gỗ nhưng chỉ bực bội nhìn khúc gỗ rồi đi đường mình. Chỉ có một bà cụ sau khi bị vấp đã quay lại đẩy khúc

gỗ dẹp sang bên để người khác không bị cản trở. Ê-dốp hài lòng trở về gặp chủ.

- Thế nào, ở đây có nhiều người không? - Xan-phơ tò mò hỏi.

- Tất cả chỉ có một con người, mà đây là một bà cụ già, Ê-dốp trả lời.

- Sao lại thế? - người chủ ngạc nhiên.

- Tất cả đều vấp phải khúc gỗ - Ê-dốp nói - mà không ai dẹp nó đi. Thế thì lũ cừu cũng làm như vậy. Riêng bà cụ già dẹp súc gỗ đi để người khác không bị ngã. Chỉ có con người mới làm như vậy. Một mình bà cụ là người.

Các nhân vật trong truyện ngụ ngôn của Ê-dốp có đủ loại khác nhau. Ở đây có cả con người, cả thần thánh, cả loài vật. Nhưng nhà viết ngụ ngôn cổ có kể về ai đi nữa, trước hết ông nhằm nói với trẻ em. Có thể vì thế mà đôi khi, dường như các nhân vật của ông chỉ là những đứa bé đeo mặt nạ. Chỗ này, chỗ kia, thỉnh thoảng từ dưới cái mặt nạ bị bật ra bất chợt lại lóe sáng những đôi mắt nghịch ngợm và thông minh của trẻ thơ. Điểm đặc biệt này của truyện ngụ ngôn đã được họa sĩ Mi-kha-in Rô-ma-đin cố gắng giữ trong các bức vẽ của mình.

Tôn-xtôi cho in "Sách học vấn" và "Những cuốn sách Nga để đọc" lần đầu vào những năm 1874 - 1875. Nhiều truyện trong những cuốn sách này, các em nhỏ đã quen biết. Đó là "Phi-li-pốc", là "Ba con gấu", là "Người tù Cap-ca-dơ", cũng như "Sư tử và con chó con" và những truyện khác. Ngày nay, bên cạnh những cuốn sách mỏng đầu tiên đó, trong cuốn sách đọc của trẻ em có thêm các câu truyện ngụ ngôn của Lép Tôn-xtôi. Những truyện này được xếp theo thứ tự như Lép Tôn-tôi đặt để đưa in. Thoạt đầu là những câu chuyện đơn giản nhất, về sau phức tạp dần... Nhưng tất cả những

truyện này đều dành cho những người nghe và người đọc bé nhất, những người bắt đầu yêu quý và hiểu biết tiếng nói mẹ đẻ từ vần chữ cái.

Ê-du-a Ba-ba-Đốp

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Ngựa đực và ngựa cái

Đêm ngày ngựa cái rong chơi
Còn anh ngựa đực cả đời cày thuê
Ban ngày vất vả ê chề
Đói lòng chấp choạng đêm về kiếm ăn
Lại nghe ngựa cái can rằng:
Tội gì cày xới nhọc nhằn anh ơi
Tôi mà bị chủ quất roi
Chổng mông tung vó tôi thời đá ngay
Hôm sau ngựa đực nghỉ cày
Chủ lôi ngựa cái ra thay việc đồng
Thế là ngựa cái đành lòng
Ngày ngày đeo ách ra đồng cày thay

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Cáo và sếu

Cáo mời sếu đến ăn trưa
Dọn ra một đĩa canh chua nông choèn
Mỏ dài sếu chỉ mon men
Mỏ canh chẳng được , sếu bèn nhịn suông
Thế là cáo chén sạch luôn
Còn cười sếu đói mặt buồn rút lui...
Hôm sau cáo được sếu mời
Món ăn ngào ngạt bốc hơi trong bình
Cực thân cáo chịu liếm quanh
Đầu to đầu lọt cổ bình dài thon
Cổ dài mỏ sếu xơi ngon
Cáo tham chết đuối nhìn mồm biết thân

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Khi con

Khỉ mẹ sinh được hai con
Một con yêu quý sớm hôm nuôi chiều
Một con ghét bỏ đủ điều
Một hôm người đuổi rượt theo cùng đường
Khỉ mẹ ôm đứa con thương
Một con bị mẹ bỏ vưng bên rừng
Cực thân khỉ trốn vô bưng
Con yêu đập phải cây rừng chết toi...
Thợ săn khi bỏ đi rồi
Con yêu thì nghèo, con thời biệt tăm
Thân già khỉ mẹ ăn năn
Cô đơn vò võ trăm ngàn đắng cay

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Đại bàng, quạ và người chăn cừu

Đàn cừu tha thả trên đồng
Đại bàng lao xuống quắp lông tha về
Quạ nhìn thấy thế thèm ghê
Làu bàu nguyên rủa , quạ chê đại bàng:
Đưa ngu tưởng vậy giỏi giang
Chộp con cừu bé làng nhàng gày nhom
Ta đây phải chén mồi ngon
Một con cừu đực béo tròn cổ xay
Nói xong xà xuống giữa bầy
Dương lông móng vuốt quắp ngay lưng cừu
Than ôi ! Tham lắm khổ nhiều
Tha lên không nổi , chạy liều vương lông
Người chăn cừu đến gỡ xong
Đập cho mấy nhát mạng tong quạ điều

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Đôi bạn đường

Trẻ già cùng bước trên đường
Bỗng nhìn dưới đất ai vương túi tiền
Anh bạn trẻ vội nhặt lên
Lộc này thượng đế ban liền cho ta
Bạn già lên tiếng tham gia:
“Của chung , tôi chú chúng ta tiêu dùng”
Anh bạn trẻ vội tranh công
“Tôi nhặt được , tôi chỉ dùng riêng tôi”
Bạn già chẳng nói nửa lời
Đi quãng nữa , bỗng có người rượt qua
Một người cưỡi ngựa hỏi tra:
“ Đứa nào ăn cắp tiền ta dọc đường?”
Anh bạn trẻ giọng bi thương
“Chúng ta ,tôi-cụ, tai ương mất rồi”
Cụ già liền bảo :”thôi!thôi!
Tiền anh nhặt được chứ tôi can gì!”
Đoàn người giải kẻ gian đi
Đến nơi xét hỏi thị phi rạch ròi

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Chó sói và chó nhà

Chó ngủ thiếp sau sân nhà nó
Sói định tâm bắt chó thịt ăn
Chó nhà tỉnh vội khất lần :
"Ông khoan hãy cắn tôi ăn lần này
Da bọc xương tôi gày quá xá
Đợi tới đây có ả lấy chồng
Cổ bàn chải phượng nem công
Tôi ăn mập ú , mời ông đến xài"
Sói tin lời qua vài ngày nữa
Thấy chó nằm ngoi giữa mái sau
Sói bèn gọi chó lại mau
"Hẳn là đám cưới đón dâu xong rồi ?"
Chó trả lời : "Trời ơi anh sói!
Lần sau vào đừng gọi chi tôi
Nếu tôi ngủ thiếp đi rồi
Mời anh cứ việc mà xơi , đừng chờ..."

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Đắm thuyền

Thuyền đánh cá trên sông
Trời bỗng nổi bão dông
Mọi người đều sợ hãi
Họ gác mái chèo lại
Cầu thượng đế phù trì
Thuyền cứ thế trôi đi
Ngày càng xa bờ mãi
Bơi chèo vẫn gác mái...
Chợt bác đánh cá già
Mới hỏi :tại sao ta
Gác mái chèo lại thế
Cứ việc cầu thượng đế
Nhưng vẫn gắng chống chèo
Qua vát vả gieo neo
Cho thuyền vào bờ chứ

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Con chuột phát phì

Chuột ta gặm sàn nhà
Một khe hở hiện ra
Chuột chui qua khe hở
Thức ăn nhiều nhiều là...
Chuột tham ăn quá xá
Bụng bội thực phình to
Sáng ra quay về tổ
Nhưng thật là khổ sở
Cái bụng bự tròn căng
Đến nỗi Chuột ngiến răng
Chui không lọt khe hở

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Chuột và ếch

Ếch xanh gặp chuột trên bờ
Mời chuột đến nhà dưới nước tắm chơi
Chuột ta vội vã nhận lời
Ngụp ngay xuống nước ngạt hơi suýt chìm
Cố ngoi ngóp mãi mới lên
Qua cầu thoát nạn còn rên hừ hừ
Nhủ rằng đến chết xin chừa
Chơi bời nhà lạ từ giờ xin thôi

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Ếch , chuột và điều hâu

Ếch và chuột cãi nhau gay gắt
Lôi nhau ra mô đất bụi cây
Thượng cẳng chân , hạ cẳng tay
Đả nhau tối mặt tối mày chẳng tha
Vừa đòn hiểm vừa la thảm thiết
Mặc đất trời chẳng biết xung quanh
Điều hâu sục sạo rất nhanh
Thấy ngay chuột ếch hai anh say đòn
Bèn chộp luôn mỗi ngon hai chú
Đều chui vào bụng mụ điều hâu

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Biển, sông và suối

Chuyện rằng hai bác nông phu
Một bác cuộc có thết tu rất nhiều
Đại dương dù rộng bao nhiêu
Bụng tôi nốc cạn là điều dễ thôi
Một rằng :chẳng uống nổi rồi
-Bỏ ra ngàn bạc là tôi cuộc liền
Hôm sau mấy bác trong miền
Kéo nhau ra hỏi: cuộc tiền ra sao?
Giỏi thì uống thử xem nào
Bằng không , ngàn bạc ông trao cho rồi
Bác nông dân lại cả cười
Uống riêng biển nước thì tôi sợ gì
Nhưng đừng pha trộn nước chi
Nước sông nước suối lẫn thì không xong
Suối sông hãy chặn mọi dòng
Riêng nước biển , tôi cạn xong bây giờ

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Đại bàng và cáo

Đại bàng chop được cáo con
Cáo mẹ hoảng hồn lạy lục xin tha
Đại bàng nghĩ bụng: nhà ta
Cây tùng cao tít , ai mà dám lên
Đại bàng cấp cáo đi liền
Cáo mẹ vội tìm củ cháy một thanh
Đem về chất gốc tùng xanh
Âm mưu đốt tổ của anh đại bàng
Đại bàng quay lại lạy van:
Thôi thôi xin trả cáo con cho bà
Mong bà đại xá cho ta...

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Mèo và cáo

Cáo mèo bàn luận râm ran
Làm sao tránh chó cắn cần được đây
Mèo rằng chỉ một mẹo này
Sợ chi lũ chó đến đây săn lùng
Cáo rằng mi nói lạ không
Có chẳng một mẹo mà mong phòng ngừa
Ta đây bày bảy mẹo lừa
Bảy bảy mảnh lời vẫn chưa an toàn
Cáo-mèo đang mãi luận bàn
Thoắt đâu tai nạn bất an ngật ngèo
Thợ săn mấy bác hò reo
Chó săn một lũ rượt theo săn mồi
Mèo thì chỉ một mẹo thôi
Leo cây đến ngọn, mèo ngồi yên thân
Cáo khoe mưu chước trăm lần
Mà không tránh khỏi chó săn thính mồi

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Mèo đeo nhạc

Quanh năm mèo bắt chuột ăn
Mỗi ngày mây chú chết lẫn vì mèo.
Muốn cho thoát cảnh hiểm nghèo.
Họ hàng nhà chuột họp nhau lại bàn
Suy đi suy lại miên man
Không ra cách thoát muôn vàn tai ương
Chuột con lên tiếng tỏ tường:
“Giống mèo đi lại thường thường rất êm
Rình mò săn chuột ngày đêm
Chuột không phát hiện một phen đi đời
Chỉ còn một cách này thôi
Phải đeo lục lạc vào nơi cổ mèo
Khi nào mèo đến nhạc kêu
Chúng ta kịp chạy, hiểm nghèo thoát ngay”
Nghe con chuột nhất trình bày
Chuột già vội phán : mèo này tốt thôi
Cậu đeo nhạc cổ mèo rồi
Họ hàng nhà chuột chúng tôi chịu liền

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Sự tử và lừa

Một hôm sự tử đi săn
Dẫn theo lừa sát bên thân vào rừng
Dặn rằng : anh thóc vô bụng
Cứ ra sức rống vang lưng rừng xanh
Bao muông thú sợ chạy quanh
Ta đây tóm gọn là anh giỏi rồi
Lừa ta một dạ vâng lời
Một hai ráng sức lấy hơi rống liền
Muông thú sợ chạy đảo điên
Vào tay sự tử tất nhiên tóm nhiều
Cuộc săn kết quả mỹ miều
Khen lừa , sự tử tỏ điều biểu dương
Lừa nghe phỉnh khoái lạ thường
Rống hoài, chờ được ngọt đường tiếng khen

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Chó sói và cáo

Chó sói chạy trốn chó nhà
Lủi vào rãnh nước định là ẩn thân
Cáo đang ngồi đó nhe răng
Quát rằng: Mi chớ đâm quàng vào đây!
Liệu thân phẩu cút đi ngay
Cấm không lai vãng nơi này của tao!
Sói rằng: Chó sắp sục vào
Nên ta không cãi tào lao với mày
Hận này sẽ trả có ngày
Còn bây giờ, hẩn là mày đúng thôi

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Cáo và sói

Cáo thấy chó sói mài răng

Hỏi mài nanh vuốt hung hăng làm gì?

Yên lành nào có chuyện chi

Sói rằng: nanh phải giũa khi yên hàn

Chờ khi nước đã đến chân

Mài nanh giũa vuốt xoay vần được sao?

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Bác nông dân và niềm hạnh phúc

Lão nông ra bãi cỏ xanh
Nằm lăn hóng mát rồi thành ngủ luôn
Hạnh phúc dạo khắp thế gian
Lại gần lên tiếng: "Ngủ lăn thế này?
Lẽ ra phải cắt cỏ ngay
Đến khi trời nắng lại rầy trách ta
Lại ngồi than thở những là...
-Tôi không hạnh phúc, rồi ca cẩm hoài"

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Cô bé và con chuồn chuồn

Cô bé dạo chơi ngoài vườn
Bắt được chú chuồn ngọ nghĩnh rất hay
Định vật chân cánh khỏi bay
Bố em liền bảo: Bé này con ơi!
Con nghe những sớm buổi mai
Chuồn chuồn vui hát những bài đồng ca
Nghe cha, bé thả chuồn ra
Vẳng nghe chuồn hát khúc ca yêu đời

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Rắn nước và nhím

Chú nhím lông nhọn hoắt
Mò đến tổ rắn nước
Thăm thú xin trú nhờ.
Rắn nước mời vào nhà
Nhưng rầy rà quá đổi
Rắn con không chịu nổi
Sống với nhím một nhà
Rắn mẹ bảo những là:
Chỉ cho chơi ít bữa
Nay đừng nấn ná nữa
Kẻo lũ rắn con tôi
Đụng lông anh đau lắm!
Nhím trả lời lắm bầm:
Ai đau thì cứ đi
Tôi chạy đâu làm gì
Ở thế này là tốt

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Con quạ và cái bình

Con quạ khôn ngoan
Nó đang khát nước
Quạ tìm kiếm được
Bình nước trên sân.
Nó bay lại gần
Đáy bình có nước
Làm sao với được
Cổ khát lắm rồi
Quạ đi tìm tòi
Tha từng viên sỏi
Thả cho nước nổi
Dâng dần lên cao
Quạ thò đầu vào
Tha hồ uống nước

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Con chim nhỏ

Trên cây có chú chim con
Thấy dưới bãi cỏ thóc còn hạt rơi
Nhủ thầm dù một hạt thôi
Ta sà xuống đấy ăn chơi lót lòng.
Nào ngờ mắc lưới , buồn không!
Bỗng dưng cá chậu chim lồng thân chim
Nỗi buồn day dứt trong tim
Điều hâu săn bắt muông chim cả đời!
Moi gan móc ruột ăn chơi
Chẳng ai trừng phạt, chẳng người nói năng
Ta vì một hạt thóc vàng
Nuốt chưa khỏi họng cầm bằng mạng toi.

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Tập 2
Thằng nói dối

Thằng bé chặn cừu hay mới dối
Bỗng một hôm la lối lên rằng:
-Cứu tôi với, bớ dân làng!
Sói rừng đang đến đuổi tan đàn cừu
Mấy thôn dân mắc mưu tưởng thật
Chạy vội ra nhưng mất công toi
Thằng nói dối được trận cười
Hôm sau lại dỡ trò chơi dối lừa
Rồi một hôm bất ngờ có sói
Xông vào cừu, chó đói say mồi
Thằng chặn cừu hét liên hồi
Dù nghe kêu cứu không người nào ra
Tưởng nó dỡ trò ma mọi bữa
Chẳng ai thèm nghe đứa đùa dai
Sói tung hoành chẳng sợ ai
Bầy cừu bị hại nguy tai cả đàn

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Kiến và chim bồ câu

Kiến con khát nước
Mò xuống suối sâu
Không may nước cuốn
Lôi kiến trôi mau
Trời lên ngụt xuống
Sặc nước lao đao
Trong cơn nguy biến
May có bồ câu
Thả cành cây xuống
Cho kiến bám vào
Thoát cơn nguy biến
Nghĩa nặng tình sâu.
Một thời gian sau
Thợ săn bủa lưới
Sắp bắt bồ câu
Kiến muốn cứu nhau
Nhằm chân người đốt
Một nhát thật đau.
Thợ săn giật thót
Lưới rơi đằng nào
Bồ câu bay vội
Thoát nạn qua cầu

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Quạ và bồ câu

Quạ đen nhìn thấy bồ câu
Được nuôi ăn sướng, lòng ao ước hoài
Vội bơi vôi trắng lên người
Những mong trà trộn cùng loài bồ câu
Bồ câu tưởng họ với nhau
Vui lòng cho quạ cùng vào ở chung
Quạ đem quên khuấy hành tung
Tiếng kêu “quạ quạ” lạ lùng phát ra
Bồ câu xúm lại hét la
Mỏ đau và đuôi quạ ra khỏi chuồng
Quạ đau chạy cuống chạy cuồng
Quay về, tổ quạ lại ruồng đuổi đi
Vì lông nó trắng lạ kì
Họ hàng nhà quạ tức thì chẳng dung

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Lừa và ngựa

Ngựa cùng lừa bước trên đường
lừa thồ nặng quá thảm thương kêu trời
Lừa rằng: "Chị ngựa mến ơi!
Đỡ tôi chút ít cho tôi đi cùng..."
"-Không! Không!" Ngựa đáp lạnh lùng
Mặc lừa chở nặng cuối cùng chết toi
Chủ hàng chẳng nói nửa lời
Chất chồng lưng ngựa đầy vơi cho vừa
Lại thêm cả tấm da lừa
Khốn thay thân ngựa bây giờ mới rên:
"Giúp lừa chút ít ngại phiền
Giờ đây lừa chết, hàng lèn thân ta
Chất thêm cả tấm da la
Còng lưng khốn khổ, ta tha lặc lè"

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Mụ đàn bà và con gà mái

Gà mái đẻ mỗi ngày một trứng
Mụ chủ nhà cao hứng cho rằng:
Ăn nhiều hẳn đẻ càng hăng
Mỗi ngày hai trứng , càng tăng lợi nhiều
Nghĩ sao mụ quyết làm theo
Ngày ngày gà nốc chắt điều béo quay
Tức thì gà tịt đẻ ngay!

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Gà mái và những quả trứng vàng

Gà mái đẻ quả trứng vàng
Mụ chủ mơ màng vàng có nhiều ngay
Đinh ninh trong bụng gà này
Hẳn là một cục trăm cây vàng ròng
Vội đem mổ bụng moi lòng
Hỡi ôi! Trăm mái gà cùng giống nhau
Tìm vàng, vàng chẳng thấy đâu

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Chồn hôi

Chồn hôi đến bác thợ đồng
Lưỡi lè liếm giữa mặ̣n dòng máu tươi
Tưởng rằng sắt ứa máu người
Lưỡi thời càng kiếm , máu thời càng phun
Thế là khốn nạn thân chồn
Tự làm toạc lưỡi vẫn còn hân hoan

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Sư tử , gấu và cáo

Sư tử cùng với gấu đen
Láng giềng vốn chỗ thân quen lâu ngày
Chỉ vì miếng thịt này đây
Chẳng ai nhường nhịn nên gây bất bình
Tranh nhau, cãi vã rồi tình
Xông vào ẩu đả, quyết giành phần hơn
Rõ là cả giận mất khôn
Một hồi cắn xé ngấm đòn ngã lăn
Cáo đâu len lén đến gần
Thó ngay miếng thịt nhanh chân chạy liền

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Chuồn chuồn và kiến

Trời về thu lúa mì ẩm ướt

Lũ kiến đem lần lượt ra phơi

Chuồn chuồn đói đến ngỏ lời:

“Xin nhau ít lúa cầm hơi đói lòng”

Kiến bảo:”Sao hè không chịu nhặt?”

Chuồn chuồn rằng :”Bạn hát anh ơi!”

Họ nhà kiến bật lên cười:

“-Mùa hè chơi nhớn, đông thời múa đi”

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Ếch và sư tử

Gần xa ếch ộp vang lừng
Sư tử tưởng chừng mãnh thú cực to.
Về tai rướn cổ lên nghe
Nhìn xem ếch ộp mô tê chốn nào
Bỗng từ bụi cỏ đầm ao
Một anh ếch cồm nháo nhào nhảy ra
“Ồi chao!Mãnh thú đây à?”
Sư tử chộp ếch rồi chà xuống chân:
“Nửa người nửa ngợm mười phân
Mà mi làm mỗ muôn phần âu lo”.

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Sói và sếu

Sói hóc xương khạc không khỏi họng
Gặp sếu bèn giở giọng van lơn:
“Sếu ơi! cổ bạn dài hơn
Giúp tôi, thò mỏ lòi dần xương ra
Tôi sẽ thưởng thật là hậu hĩ
Nào nhanh lên một tí đi nào!”
Sếu ta thò hẳn đầu vào
Gắp xương họng sói lòi mau khỏi mồm
Sói thoát nạn lồm cồm bò dậy.
Sếu chờ xin sói lấy thưởng cho
Nhe răng nhón, sói cười to:
“Đầu mi vừa mới thập thò họng tao
Tao tha không cần đứt đầu
Đó là phần thưởng lẽ nào nhỏ nhoi”

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Những chị làm công và con gà mái

Đêm đêm gà gáy canh ba
Mụ chủ đã thức người ta dậy làm.
Ngày ngày cực nhọc khổ kham
Gia nhân các chị quyết băm chết gà.
Tưởng không nghe gáy, chủ tha
Ngờ đâu lại khổ gấp ba bốn lần
Không nghe gà gáy canh tàn
Chủ nhà lại gọi dậy càng sớm hơn.

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Con chó và cái bóng của nó

Có một con chó
Ngoạm miếng thịt to
Qua chiếc cầu ván
Bắc hai bên bờ.
Bóng nó dưới nước
Ẩn hiện lơ mờ
Tưởng con chó khác
Ngoạm miếng thịt to
Nó nhả miếng thịt
Lao xuống nước vồ
Cướp mồi chó khác
Tưởng dễ ngon ơ
Miếng thịt trôi mất,
Bóng mồi thấy mô
Chó ta trơ khấc
Tiếc ngẩn tiếc ngơ
Thả mồi bắt bóng,
Chó tham thật khờ.

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Hương bố và hương con

Có một hôm hương con hỏi bố:

Bố tinh nhanh đồ sộ nhường kia

Đôi sừng tự vệ gớm ghê

Sao gặp chó, bố chạy re hết hồn?

Hương bố cười khen con nói phải

-Nhiều tai họa hãm hại chúng ta

Nên vừa thấy chó từ xa

Đã lo mất mạng, thế là chạy ngay.

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Con cáo và chùm nho

Thấy chùm nho mọng trên giàn

Cáo tìm mọi cách hái ăn đỡ thèm

Nhảy lên tụt xuống mấy phen

Bực mình chẳng được, cáo bèn chê bôi:

-Nho còn xanh quá đi thôi...

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Gà mái và chim én

Ổ trứng rắn nằm trong bụi cỏ.
Gà mái mơ dọn ổ ấp luôn
Chim én nói rõ nguồn cơn
Chị gà ngốc thế có buồn hay không!
Ích chi ôm ấp cây trơ
Nay mai nó nở thịt hồng trơn da
Nghĩ gần mà chẳng lo xa
Nay mai nó lớn hại gà trước tiên.

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Lừa dối lột sư tử

Lừa ta lại muốn ra oai
Mượn lột sư tử khoác ngoài huênh hoang
Làm người và thú bàng hoàng
Tưởng sư tử thật chạy quàng lưng tung.
Bỗng đâu một trận cuồng phong
Hất lột sư tử bay tung khỏi lừa
Giờ trông lừa thảm hại chưa
Chịu muôn loài quật như mưa đòn thù.

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Người làm vườn và các con trai

Người làm vườn sắp qui tiên
Trong khi hấp hối lặng nhìn các con:
“Sau khi cha khuất đỉnh non
Trong vườn nho đó cha chôn vật gì
Các con hãy cố tìm đi
Nghề nhà trồng trọt nhiều khi rất cần”
Khi người cha đã từ trần
Các con đào bới đất cần vườn nho
Ngõ tìm được của cha cho
Ra công cày xới thăm dò khắp nơi
Bừa đi bừa lại đất tươi
Nho càng xanh tốt bời bời hơn xưa
Công lao động thật chẳng thừa
Tất nhiên nho được một mùa bội thu
Cả nhà từ đó giàu to.

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Cáo và dê

Dê khát nước bèn mò xuống dốc
Nước giếng trong cổ nóc no nê
Bụng phình ong óc nặng nề
Chẳng leo lên được be be rống hoài
Cáo bấu môi nhả mảy và bảo
"Ốc chứa trong đầu não mi kia
Giá nhiều như bộ râu mi
Hẳn là phải biết nghĩ suy rõ ràng
Trước khi xuống phải càn tính kĩ
Xem uống xong có thể ngược lên?
Bây giờ ngốc phải kêu rên
Xuống thì xuống được , ngược lên không hòng..."

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Sếu và cò

Đàn sếu phá hoại mùa màng
Dân làng bủa lưới một đàn sếu to
Bác nông dân bắt một lô
Lẫn trong có một chú cò sa chân
Cò rằng: "Hỡi bác nông dân!
Tôi là cò trắng ở gần bố ông
Ông nhìn xem phải sếu không?
Giống cò danh giá trắng nông đây mà
Mong rằng ông thả tôi ra
Tóm chung với sếu thật là không nên"
Bác nông dân trả lời liền:
"Thôi thôi mi chớ than phiền làm chi
Tóm chung đàn sếu có mi
Chịu chung số phận kêu chi nhiều lời
Vật lông nường chả chén chơi!"

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Người đánh cá và con cá con

Cá con sa lưới
Nói với bác chài:
-Tôi bé thế này
Tí teo gày xác
Lợi gì đâu bác!
Bác hãy thả tôi
Mai này lớn rồi
Lời thu gấp bội
Bác chài mới nói:
Chỉ có đứa ngu
Mới chơ lợi to
Bỏ qua lợi nhỏ

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Thỏ và Éch

Thỏ thường là món ăn ngon
Thú rừng thường kiếm thỏ non săn mồi
Đại bàng , chó cắn chết tươi
Thỏ thường ăn đạn của người thợ săn
Cả đời trốn lủi khó khăn
Hiểm nguy rình rập , ngủ ăn thất thường
Chán vì kiếp sống bi thương
Thỏ tìm đến chỗ kênh mương đầm đầu
Đang lần đến chỗ nước sâu
Ếch nhái thấy động nhảy ào trước tiên
Thỏ đang đau đón ưu phiền
Bỗng dừng tĩnh lại chúng liền nghĩ suy
"Loài ta khốn khó ai bì
Thế mà ếch nhái cực kì sợ ta
Cuộc đời chúng nó hẳn là
Đau thương tồi tệ hơn ta nhiều lần
Tội gì tuyệt vọng uống thân

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Con cáo

Con cáo sập bẫy đứt đuôi
Nó liền ngấm nghĩ ngược xuôi cách nào
Để che nỗi nhục lớn lao
Bèn kêu cả họ đồng hao xa gần
Thuyết rằng : đuôi vương chẳng cần
Chặt đi nhẹ đít ,thuận chân thôi mà.
Một con cáo khác vạch ra
"Chẳng qua chị muốn cả nhà chặt đuôi
Chỉ vì chị đứt đuôi thôi "
Thế là cáo cộc bị lời mưu gian
Đành thềm nuốt nhục thở than

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Muỗi và sư tử

Sư tử vốn đứng đầu mãnh thú
Vẫn tỏ ra tự phụ kiêu căng
Một hôm muỗi đến thách rằng :
Ông đừng tưởng sức bằng mấy tôi
Ông dơ vuốt ra chơi nhau hử?
Hay giờ nanh cắn thử nhau xem
Chẳng qua mấy miếng võ mềng
Giống như mấy mụ cà tềng nhà quê
Nếu ngài muốn ngựa nghề đao búa
Thì ra đây thử lửa tí chơi
Nói rồi muỗi đốt toi bời
Cứ nhè hai má , mũi , môi mà mằn
Sư tử phải lấy chân vỗ mặt
Móng vuốt cào mình sứt lét be
Máu tươi chảy ướt đầm đìa
Dần dần kiệt sức râu ria bơ phờ
Muỗi nổi kèn vo vo đắc thắng
Bỗng sa vào mạng lưới nhện ranh
Muỗi bị nhện hút máu tanh
Than thân trắng chúa rừng xanh mới rồi
Nay thua nhện nhép chết toi.

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Lừa rừng và lừa nhà

Lừa rừng ca ngợi lừa nhà
"Trông anh béo tốt đầy đà lớn cao
Thức ăn ngon ngọt làm sao
Đời anh thật đáng tự hào lắm thay!"
Bỗng đau hàng hóa khuôn đầy
Chủ nhà chất hết lên vai lừa nhà
Gậy tày thúc dít lừa la
Lừa rừng mới mở mắt ra lẽ đời
Bèn rằng : "Này bạn tôi ơi!
Ra anh trả giá cuộc đời cũng cao
Còn tôi chẳng đến nỗi nào
Lại đi ghen ghét anh sao đành lòng"

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Chó sói và dê

Sói nhìn dê đứng trên cao
Biết rằng không thể làm sao bắt mồi
Nó bèn ngon ngọt ngỏ lời:
"Giá mà cô xuống với tôi nơi này
Ở đây cỏ ngọt tươi đầy
Đất bằng phẳng lặng cảnh say lòng người"
Dê rằng : "Anh bạn sói ơi
Anh mời đâu phải vì tôi thực lòng
Chính vì món tái anh mong
Tôi đây biết tổng tông tong anh rồi

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Con hươu

Uống xong ngấm nước lòng mây
Hươu nhìn mặt suối thấy ngay bóng mình
"Ôi chao !Sơn thủy hữu tình
Cặp sừng đồ sộ trông mình hiên ngang
Ồ! Nhưng bốn cẳng gầy nhàng
Trông càng xấu xí lại càng xấu thêm"
Bỗng đâu sư tử chồm lên
Hươu co cẳng chạy vút trên cánh đồng
Vạy mà khốn khổ hươu không
Vô rừng, sừng lại vướng trong cây rừng
Để sư tử chop được lưng
Đến khi sắp chết mới bừng tỉnh ra :
"Cái gì cứu được người ta
Thì ta ngược lại nhìn ra nó tồi
Cái làm mình bị toi đời
Lại từng thích thú mê toi mới kì"

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Hươu và ruộng nho

Hươu núp trong vườn nho rậm rạp
Người đi săn lùng khắp chẳng ra
Họ vừa bỏ cuộc cho qua
Hươu yên chí chẳng lo xa tính gần
Nó quay ra vội ăn trụi lá
Người đi săn thấy lạ quay về
Lá nho rơi rụng bốn bề
Hẳn là con thú đi về quần quanh
Họ nổ súng đoành đoành mấy phát
Hươu trúng thương vĩa bạt hồn bay
Trước khi nhắm mắt xuôi tay
"Nghĩ ra đã muộn lỗi này tại ta
Chưa thoát hiểm vội ra bứt lá
Chính vườn nho vừa đã cứu mình
Vong ân bội nghĩa , đoạn tình
Giá kia phải trả mạng mình đón đau

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Ông già và thần chết

Bác tiểu phu đồn xong bó củi
Đường về thôn lủi thủi còn xa
Thân già miệng thở dốc ra
Miệng thì lẩm bẩm: "Chẳng thà chết ngay
Giá thần chết đến đây tức khắc
Ta buông tay phó thác còn hơn"
Ngờ đâu thần chết lại gần
"-Ta đây !xin hỏi lão cần gì cơ?"
Ông già cuống quýt tăng lời
"À à ! Bó củi . Lão nhờ lên vai"

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Sự tử và cáo

Sự tử già lừ khừ lữ khử
Nằm nghĩ mưu để nhử mồi ngon
Giả vờ ốm yếu héo hon
Nằm trong hang vẽ chẳng còn sức hơi
Các con thú vào chơi thăm hỏi
Sự tử bèn ăn gỏi từng anh
Không qua được mắt cáo ranh
Cửa hang hỏi chỗ đành hanh ngọt ngào
"Sức khỏe ngài ra sao rồi ạ?
Tôi đứng ngoài , ngài xá tội cho"
Sự tử rằng : "Lão ốm o
Ở này cô cáo ! Sao cô chẳng vào?"
Cáo trả lời : "Tôi vào sao được?
Vì dấu chân sau trước vô nhiều
Dấu chân ra lại mất tiêu
Vậy thì chẳng dại tôi theo lũ khờ"

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Mèo và lũ chuột

Đàn chuột nhà sinh sôi nảy nở
Bị mèo săn khổ sở bao phen
Họ hàng nhà chuột kêu rên
Gọi nhau di tản rút lên trên trần
Mèo thấy chuột đếch lần xuống đất
Bèn nghĩ mưu săn bắt dễ dàng
Một chân mèo chạm xà ngang
Vờ chết chờ chuột chạy sang thì vồ
Một chú chuột bô bô phát giác:
"Anh có thành tải rách nữa đi
Tôi đây cũng chẳng lạ gì
Đem thân vào chỗ hiểm nguy...đừng hòng"

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Tập 3
Quạ và cáo

Quạ kiếm được miếng thịt to
Đậu trên cây định chén no bữa chiều
Cáo thèm nhưng chẳng thể leo
Nó đành đứng dưới mà reo lên rằng:
"Trời ơi anh quạ , biết chẳng:
Dáng anh đẹp đẽ, đại bàng cũng thua
Giá anh tiếng tựa chiêng khua
Hẳn là xứng đáng làm vua muôn loài"
Quạ khoái chí gào diếc tai
Thịt rơi xuống, cáo chộp ngay tức thì
"Chà chà!Anh quạ phải chi
Trí khôn tí nữa , hẳn thì làm vua"

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Hai người bạn

Hai người bạn vô rừng
Mới đi được nửa chừng
Bỗng gặp một chú gấu
Đuổi ngay sát sau lưng
Một anh bạn bỏ chạy
Leo tót lên ngọn cây
Còn anh kia nằm lại
Đành giả chết lăn quay
Gấu đánh hơi ngửi mũi
Tưởng người tắt thở rồi
Lại bỏ đi làm lủi
"Đó là xác chết thôi"
Anh trên cây xuống hỏi:
-Gấu rí tai điều gì?
-À !Tớ nghe gấu nói:
Kẻ nào bỏ bạn đi
Trong lúc cùng nguy khốn
Là kẻ xấu cực kì

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Chó sói và chú cừu non

Sói đang thềm chén cừu non
Bèn tìm kiếm có để còn bẻ cong
Thấy cừu uống nước dưới sông
Sói rằng:"Mày khuấy nước trong đục ngầu
Ta đang rất cổ bồng hầu
Bắt ta nhịn khát, có sao hả cừu?"
Cừu non oan quá vội kêu:
"Xin ông chó có đặt điều làm chi
Chúm môi cháu uống dưới kia
Có đâu đục nước trên kia được nào"
Sói rằng : "Mày chó hỗn hào
Hè qua mày chửi bố tao . Đúng rồi!"
Cừu rằng : "Ông nghĩ lại coi
Hè qua mẹ cháu đã tòi cháu đâu?"
Sói rằng:"Mày lý sự sao?
Tao đang đói bụng thì tao ăn mày
Bây giờ xé xác mày đây"

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Sư tử ,lừa và cáo

Sư tử cùng lừa , cáo đi săn
Bắt được nhiều mồi đem về ăn
Sư tử giao lừa đem chia chác
Lừa chia thật đều thành ba phần
Chia xong lừa gọi ra mà nhận
Sư tử ghét lừa chia đều đặn
Lập tức vồ lừa cắn chết tươi
Mổ bụng moi gan cho hả giận
Sư tử giao cho cáo chia lại
Cáo lo sư tử đang làm hại
Dành chừa sơn lâm xơi đồng to
Còn mình chút xíu ăn... đại khái
Sư tử khen cáo chia thật tài
-Cách chia mi học được của ai?
Cáo rằng chẳng lẽ ngài chưa biết
Bài học của lừa đã dạy ai

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Cây sậy và cây ô-liu

Ô-liu cùng sậy cãi nhau
Ai rắn chắc , ai cứng đầu hơn ai
Ô-liu chê sậy mảnh mai
Một cơn gió thoảng cũng bay rạp người
Sậy im chẳng cãi nửa lời
Bỗng đâu gió bão động trời nổi lên
Sậy oằn thân rạp ngã nghiêng
Dứt cơn sậy vẫn lại nguyên như thường
Ô-liu gió quật tang thương
Xác xơ tán lá , gãy bương thân cành
Kiêu căng tưởng vững như thành
Lại thua cây sậy mấy nhành khẳng khiu

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Mèo và cừu

Ngày xưa có bác nông dân nọ
Nhà chăn nuôi hai chú cừu mèo
Làm đồng về mỗi buổi chiều
Chú mèo ra đón meo meo vui mừng
Nó liếm tay bám lưng ông chủ
Bác vuốt ve ấp ủ tay ôm
Bánh ngon đưa đến tận mồm
Từ ngoài xa, cừu cứ nom mà thèm
chú cũng muốn ấm êm ve vuốt
Muốn chủ yêu và được bánh ăn
Một chiều khi chủ về sân
Cừu ra vui đón ân cần liếm tay
Ròi cọ mình vào ngay chân bác
Bác cười , chờ chuyện khác tếp theo
Cừu đi quanh rồi uốn khoeo
Nhảy bám lưng chủ nhún theo ngã nhào
Con trai thấy cừu lao bổ ngã
Cứ đồn roi mà giã thân cừu
Tưởng rằng được chủ ấp ưu
Vụng về chuốc lấy những điều đón đau

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Con thỏ

Thỏ bị đàn chó săn lùng
Trong bước đường cùng cao chạy xa bay
Qua khó khác đến khổ này
Chui bờ rúc bụi chạy ngay vào rừng
Vào rừng tưởng đã tạm mừng
Nhưng rồi lo lắng xem chừng chưa vui
Thỏ còn ngấm chốn tìm nơi
Rúc vào chỗ nọ lại rời chỗ kia
Cuối cùng luôn tới một khe
Đụng ngay chó sói răng nhe chộp liền
Bây giờ thỏ nghĩ mình điên
Chốn may lại bỏ tìm yên nơi nào
Hang hùm nọc rắn tìm vào
Thoát tai gặp họa lao đao khôn cùng

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Thỏ và rùa

Thỏ và rùa tranh tài
Xem ai nhanh hơn ai
Hai chú cùng thi chạy
Một véc-ta đường dài
Thỏ nhanh chân vượt trước
Rùa lẹn khệnh từng bước
Thỏ nghĩ: vội gì đâu
Rùa sao kịp ta được
Thỏ nằm khểnh nghỉ chút
Rồi lơ mơ thiếp đi
Rùa cố bò nước rút
Thỏ chủ quan ngủ khì
Rùa mãi miết đường xa
Bò hết một véc-ta
Thỏ hoảng hốt nhò dậm
Cố đuổi nhưng thua xa

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Con công

Chim muông họp bàn nhau
Bầu vị vua đứng đầu
Công xòe đuôi diêm dúa
Tự ứng cử để bầu
Chim ác là bèn hỏi:
"Nay bác công nghĩ sao?
Nếu điều hâu đến đuổi
Bác che chở cách nào?"
Công nghĩ cách chẳng ra
Bèn ngồi im thin thít
Chẳng thể tán ba hoa
Ngậm bồ hòn tít mịt
Thấy chim công bắt lực
Không phải vua tốt được
Loài chim bầu đại bàng
Vừa có tài có đức

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Gấu và ong

Gấu đen tìm đến tổ ong
Mật ong từng tảng thơm lừng hóc cây
Tham ăn chú gấu khoắng tay
Vốc từng tảng mật đưa ngay lên mồm
Đàn ong làm gấu phải gờm
Xông vào đốt mũi gấu ôm kêu trời
Ồi trời ơi! Ồi trời ơi!
Gấu la thảm thiết rút lui cuống cuồng

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Con cun cút và người đi săn

Con cun cút cụt đuôi sa lưới
Nó bèn buồn rười rượi van lơn:
-Ông ơi xá tội cho con
Con xin hầu hạ đền ơn cao dày
Con xin dụ một bầy cun cút
Đều sa vào tuốt tuốt lưới ông
Người đi săn bảo: Đừng hòng!
Bình thường ta cũng vật lông thui mày
Còn giờ đây tha mày càng khó
Lại còn mong vật cổ mày nhanh
Vì mày phản trắc lưu manh
Tham sống sợ chết hại anh em mình

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Cái bình đất và cái âu gang

Bình đất khùng với âu gang

"Lôi thôi ta đập vỡ tan mi giờ!"

Âu gang khinh rẻ tỉnh bơ

"Hỏi mi đui mắt hay vờ đấy a?"

Ta đập mi, mi đập ta

Thì mi cũng vỡ tóac cha mi rồi

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Lão keo kiệt

Lão keo kiệt thu và thu vén
Món tiền to chôn lén sau nhà
Ngày ngày để ý vào ra
Thấp tha thấp thỏm mắt là công toi
Tên đầy tớ một hồi theo dõi
Đêm đào lên và mỗi túi tiền
Lão keo kiệt tức phát điên
Ra nhìn miệng hổ khóc liền mấy hôm
Bác hàng xóm ngửa mồm liền bảo:
Tiền mất rồi mếu máo làm chi
vả chẳng ông chẳng tiêu gì
Hổ thì còn đó mất đi đâu nào!
Mất tiền còn hổ chứ sao?

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Con chó đeo khúc gậy

Chó bằng nhặng cắn gà của chủ
Chủ bực mình cay cú phạt ngay
Lấy luôn một khúc gậy tày
Buộc vào cổ chó mặt dày hư thân
Từ hôm đó xa gần mỗi bước
Chó đi đâu tay thước kéo lê
Vậy mà trơ trên chó khoe
Vênh vang khóac lác để lòe bà con
Rằng : "Được chủ ấp ôm quý mến
Đi đâu cũng được diện thế này
Kéo theo một khúc gậy tày
Để tao khác hẳn chúng mày chó ranh

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Chó nằm trên đồng cỏ khô

Chó nằm trên đồng cỏ khô
Cỏ thơm, bò đói, bò bò đến xơi
Mới chỉ ngoạm mấy sợi thôi
Gầm gừ chó sữa, thoát rồi chồm lên
Bò cái bèn bỏ đi liền
Bụng cắn bò rửa: đồ điên đồ khùng!
Chẳng thà nó chén lại xong
Ăn không ăn được, đừng hòng nó cho

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Chó sói và khúc xương

Chó sói ngoạm khúc xương to

Cún con một lũ reo hò dành ăn

Lẽ ra sói thịt cả đàn

Há mồm sợ mất mồi ngon nên chuồn

Thôi thì chạy lũ chó con

Khúc xương ngoạm chắc còn hơn mất mồi

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Con chó và tên trộm

Có một tên kẻ trộm
Ban đêm mò vào sân
Con chó đánh hơi thấy
Lên tiếng sủa râm ran
Trộm quăng bánh cho nó
Tưởng chó tham ngoạm mồi
Sẽ buông tha cho nó
Vợ vết hằn là trôi
Con chó không thềm bánh
Cắn chân trộm thật đau
Trộm rằng ta cho bánh
Còn cắn ta . Vì sao?
Chó rằng:mày chua cho
Chưa rõ mày tốt xấu
Mày bỏ bánh mua tao
Lộ dã tâm kẻ xấu
Bụng ta dù đói ngấu
Nhưng tha mày được sao

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Sói và ngựa cái

Sói muốn bắt chú ngựa con
Đến bên đàn ngựa giả mồm nghĩa nhân:
Rằng : ngựa con khập khiễng chân
Nếu không chạy chữa , khổ thân con mày,
Họ hàng sói có thuốc hay
Cho nên chân sói xưa nay chẳng què
Biết thừa chó sói định lòn
Cho nên ngựa cái vờ nghe bảo rằng:
-Chân sau tôi chẳng hiểu răng
Lâu nay đau nhức, nên chẳng chữa dùm
Chờ chó sói đến sau lưng
Co chân ngựa đá sói rùng gẫy răng

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Chó sói và cáo

Cáo bị bọ chét cắn đau
Thò đuôi xuống nước, bọ nhào lên thân.
Cáo bèn ngâm nước dần dần
Cả lưng cả cổ cả chân cả đầu
Bọ chết sợ chạy nháo nhào
Tụ về mõm cáo - chỗ cao cuối cùng
Cáo bèn ngụp hẳn xuống sông
Bọ chết đành phải nhảy vung lên bờ
Thế là cáo chớp thời cơ
Lặn đi chỗ khác , bấy giờ thoát thân
Chó sói nhìn thấy , rắp tâm
Định làm hơn hẳn, nhảy ùm thật sâu
Lặn sâu, ngồi đó thật sâu
Chắc là bọ chết nước sâu chết dần
Yên lòng sói tưởng thoát thân
Chẳng ngờ bọ bám theo chân lên bờ
Bọ chết sống lại nhớn nhợ
Thì nhau vào cắn sói khờ ngứa ran

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Hươu và ngựa

Hươu lấy sừng húc ngựa
Ngựa chạy khỏi cánh đồng
Xin người cho nương tựa
Người đuổi hươu bạt vong
Ngựa được người che chở
Nhưng đuổi xong hươu đi
Ngựa xin người thả ngựa
Bây giờ người chẳng nghe
Người bảo:ta cần thiết
Đóng cho mi hàm thiếc
Cả yên cương tức thì
Dùng ngựa vào bao việc
Dại gì mà thả mi

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Hai con ếch

Một năm đại hạn nắng to
Ao hồ đầm cạn, cây khô đất cằn
Nhảy lên thành giếng, Ếch rằng:
Dưới kia mạch nước trong ngần xiết bao
Chúng ta cùng nhảy xuống nào
Vầy vùng thỏa thích đâu ai quấy rầy
Ếch kia bèn bảo thế này:
Giếng kia mà cạn tao mày chạy đâu?
Thành cao mà giếng lại sâu
Thôi thôi! sức ếch tài nào vượt qua.

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Sói và lợn

Sói xin lợn ở nhờ rồi để
Một lũ con sói bé lau nhau
Lợn cho sói ở ít lâu
Hỏi xin lại ổ. Sói cau mày rằng:
-Lũ con tôi còn đang bú mẹ
Xin chị cho ở ghẹ thêm ngày
Lợn thầ:m:đành nhượng bộ mày
Hè qua lợn lại đòi ngay trả nhà
Bây giờ sói quay ra trở mặt:
Đồ lợn kia mở mắt mà coi
Mẹ con ta sáu sói rồi
Đụng vào ta sẽ cắn lòi ruột ra
Hỏi rằng mày tỉnh hay mê
Dấn thân miệng sói lè nhè điếc tai

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Bò đực và ếch

Bò đực đi ra hồ
Chân dẫm phải ếch nhỏ
Ếch con cả một lũ
Bèn nhảy tồm xuống hồ
Chúng vội trở về nhà:
-Mẹ ơi con khiếp sợ
Ngoài kia có con thú
To hơn mẹ rất nhiều
Ếch mẹ phình bụng theo
-Hỏi có to bằng mẹ?
-Mẹ ơi! to hơn thế!
Ếch mẹ phình nữa lên:
-Thế nào ? các con xem
-Nó còn to hơn thế
Dù mẹ nỗ bụng ra
Cũng chẳng to bằng nó
Ếch mẹ phình to nữa
Bỗng ùng như pháo nổ
Bụng ếch mẹ tan rồi
Lũ ếch con kêu trời
Ồi mẹ ơi! mẹ ơi!

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Loài ếch xin một ông vua

Họ nhà ếch cãi nhau chí chóe
Chẳng có ai bắt bẻ xử phân
Chúng cầu thượng đế ra ân
Cho loài ếch vị anh quân cầm đầu
Một cành cây bỗng đậu rơi xuống
Chúng thót lên vui sướng: "Vua ta!"
Cành cây cắm xuống ruộng nhà
Nằm im thin thít luôn ba bốn ngày
Họ nhà ếch bám ngay cành mục
Cành vẫn yên không nhúc nhích gì
Ếch rằng: Vua chỉ đứng ỳ
Xin ông vua khác đúng vì mình quân
Bỗng chú Diệc bay gần đỗ xuống
Ếch tung hô miệng xướng tay khua:
Vị này mới thật là vua
Anh mình xét xử không thua vua nào
Diệc bắt ếch nuốt vào bụng Diệc
Ếch đâm ra lại tiếc cành cây
Vua hiền vô hại trước đây
Còn ông vua Diệc ngày ngày hại ta.

Lev Tolstoy

Truyện thơ ngụ ngôn

Phỏng dịch theo truyện ngụ ngôn Ê-dốp

Người lái buôn và tên ăn cắp

Hai người mua khăn quàng vào hiệu
Người lái buôn thấy thiếu một khăn
Sinh nghi lão mới bảo rằng:
Hai người hắt một lấy khăn ta rồi
Người nọ thề rằng tôi không lấy
Người kia kêu nào thấy khăn đâu.
Lái buôn rằng cãi được sao?
Hai thằng ăn cắp khăn tao đây nè
Chính thằng thề không hề lấy cắp
Được tên kia lấy gấp chuyển sang
Bác bèn giải chúng lên quan
Hai tên ăn cắp gian tham thọ hình

Thư Viện Sách
www.thuviensach.net

